

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ФАХУ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність 051 Економіка
(шифр і назва)
освітні програми Бізнес-економіка
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет Економічний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченого радою економічного факультету
“22” червня 2023 року, протокол № 8

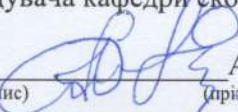
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **Наталя КОРОВІНА**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “07” червня 2023 року № 12

В.о. завідувача кафедри економічної теорії та економічних методів управління

(підпис)

 Андрій ГРИЦЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи)

Бізнес-економіка

назва освітньої програми

Гарант проектної групи

(керівник проектної групи)

 Вікторія МИКИТАСЬ

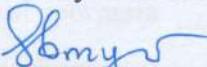
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2023 року № 11

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Вікторія ЄВТУШЕНКО

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» для більш детального ознайомлення студентів зі зв'язком навчального процесу з майбутньою діяльністю, технологією навчання та організації виробничих практик. Навчальна дисципліна «Вступ до фаху» дозволяє виявити та активізувати бажання студентів до поглибленаого вивчення деяких аспектів професійної підготовки, що дозволяє удосконалювати зміст освітньо-професійної програми та її окремих компонентів. Система навчання – це відкрита система, вона постійно розвивається під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, які необхідно враховувати.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Вступ до фаху» - формування у студентів цілісного уявлення про бізнес-середовище, механізми, ресурси його функціонування, тенденції та перспективи його розвитку. Метою вивчення навчальної дисципліни є також формування у майбутніх фахівців здатності розв'язувати складні економічні задачі та практичні проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання; використовувати одержані знання в практичній діяльності; розуміння специфіки «бізнес-економіки» та можливості працевлаштування за одержаною спеціальністю.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Вступ до фаху» є засвоєння понять про цілісну економічну систему, процеси, що охоплюють бізнес-середовище, структуру та тенденції динамічних зрушень в ньому; оволодіння методами пізнання сутності бізнес-процесів, формування здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосування знань у практичних ситуаціях.

Навчальна дисципліна «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти спрямована на формування загальних та фахових компетентностей, а саме:

- Загальних компетентностей

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- Фахових компетентностей

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури,

обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

1.3 Кількість кредитів - 3 кредитів ECTS

1.4 Загальна кількість годин - 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни «Вступ до фаху»	
Нормативна / обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Самостійна робота	
58 год.	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

2. Програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху»

Розділ 1. Сучасна економічна система: зміст, структура, тенденції розвитку.

Тема 1.1. Предмет і завдання дисципліни «Вступ до фаху» (Бізнес-економіка)

1. Економіка: господарство, наука, відношення між людьми.

Місце дисципліни серед інших дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів.

2. Мета, завдання дисципліни.

Мета, завдання дисципліни. Зв'язок дисципліни з іншими освітніми компонентами в структурі ОПП. Новітні підходи до вивчення дисципліни.

Тема 1.2. Економіка як господарська система: структура, суб'єкти і фактори розвитку.

1. Мікроекономіка та Макроекономіка в системі національного господарства.

Мікроекономіка: предмет, суб'єкти, фактори розвитку. Взаємодія на макрорівні та міжнародному рівні. Макроекономіка: предмет, суб'єкти, фактори розвитку, взаємозв'язок з мікроекономікою.

2. Матеріальна та грошова економіка.

Продуктивні сили суспільства та їх елементи. Грошове господарство та його регулювання. Зростання ролі міжнародної торгівлі на сучасному етапі. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Монополізація світової торгівлі.

3. Економічні ресурси та фактори виробництва. Економічний продукт.

Економічні ресурси та проблема їх вичерпаності, її загострення у ХХІ столітті. Форми економічного продукту.

4. Галузева та територіально-просторова структура економіки.

Галузева структура національної економіки України. Світове господарство: сутність та форми міжнародних економічних відносин.

5. Суспільне відтворення та відтворювальний процес.

Сутність та види відтворення. Відтворювальний процес та економічні цикли. Економічні кризи.

6. Макроекономічна схема функціонування господарства країни.

Процеси, пропорції, залежності в господарстві. Механізм господарської діяльності: послідовність, безперервність, стійкість.

Тема 1.3. Ринкова економіка та її фінансові механізми.

1. Принципи ринкової економіки.

Простір дії економічних процесів. Вільний вибір форм діяльності. Зв'язок економічних перетворень зі змінами форм та відносин власності.

2. Ринки та їх різноманітність.

Загальна характеристика ринкових структур. Види ринків за об'єктами та засобами торгівлі. Інфраструктура ринку.

3. Ціни та ціноутворення в ринковій економіці.

Гроші та грошовий обіг. Кредитна система та банки. Ринкова система ціноутворення. Ринок цінних паперів.

4. Податки та податкова система.

Сутність та види податків. Сутність та необхідність податкової системи. Особливості податкового регулювання. Державний бюджет та бюджетний устрій.

Тема 1.4. Економіка та підприємницька діяльність.

1. Бізнес та підприємництво: схожість та відмінності.

Форми підприємницької діяльності. Планування бізнесу. Бізнес-проекти. Оцінка ефективності проекту. Етика підприємництва.

2. Господарські ризики та антикризове управління.

Сутність господарського ризику. Види та причини господарських витрат. Антикризове управління.

Тема 1.5. Економіка та держава.

1. Соціальна сфера економіки.

Галузі соціальної сфери економіки. Соціальні потреби людини та суспільства. Соціальна благодійність. Турбота про оточуюче середовище як соціальний процес.

2. Державне управління економікою.

Планування та прогнозування. Державне програмування економіки. Державне регулювання економіки. Органи державного регулювання економічних процесів.

3. Державна економічна політика.

Цілі державної економічної політики. Механізми здійснення економічної політики. Види економічної політики: фіскальна та монетарна.

4. Зовнішньоекономічні зв'язки та світова економіка.

Сутність та характерні особливості світового господарства. Міжнародна торгівля, валютні відносини, платіжний баланс. Інтернаціоналізація економіки та міжнародне економічне співробітництво.

5. Економічна безпека.

Актуалізація проблеми забезпечення сталого та безпечної розвитку. Сутність, критерії та засоби забезпечення економічної безпеки.

7Розділ 2. Структура вищої освіти в Україні та світі.

Тема 2.1. Роль і завдання сучасної освіти.

1. Роль освіти у сучасному світі.

Освіта як провідна система розвитку людського потенціалу. Сутність освітнього процесу.

2. Принципи побудови системи освіти.

Сучасні принципи освіти. Нові освітні тенденції та технології.

3. Завдання сучасної освіти.

Основні освітні компоненти та їх взаємозв'язок. Ефективність освітньої діяльності. Завдання підготовки фахівців для потреб економіки.

Тема 2.2. Структура та завдання вищої освіти.

1. ЗВО як важливий елемент системи вищої освіти країни.

Сутність та структура ЗВО. Роль і завдання освітніх програм. Рівні підготовки фахівців.

2. Зв'язок ЗВО та ринку праці.

Методи співробітництва ЗВО та бізнес-структур. Методи працевлаштування випускників. Роль компетентностей в успішному працевлаштуванні.

Тема 2.3. Європейська система освіти.

1. Структура освітньої системи.

Дошкільна, шкільне та вища освіта. Основні освітні компоненти.

2. Особливості освітнього процесу.

Обов'язковість та доступність освіти. Переваги та недоліки освітніх систем окремих країн

3. Вища освіта в європейських країнах.

Бакалаврський рівень. Магістерський рівень. Післядипломна освіта.

Тема 2.4. Система освіти країн світу.

1. Структура освітньої системи.

Дошкільна, шкільне та вища освіта. Основні освітні компоненти.

2. Особливості освітнього процесу.

Обов'язковість та доступність освіти. Переваги та недоліки освітніх систем окремих країн

3. Вища освіта в країнах світу.

Бакалаврський рівень. Магістерський рівень. Післядипломна освіта.

Тема 2.5. Особливості освітньої системи в Україні.

1. Структура освітньої системи.

Дошкільна, шкільне та вища освіта. Основні освітні компоненти.

2. Особливості освітнього процесу.

Обов'язковість та доступність освіти. Переваги та недоліки системи освіти в Україні.

3. Вища освіта та її роль в формуванні майбутніх фахівців.

Бакалаврський рівень. Магістерський рівень. Післядипломна освіта. Реформування освітньої системи.

Розділ 3. Професійні аспекти діяльності фахівців з бізнес-економіки.

Тема 3.1. Компетентнісний підхід в освіті.

1. Функції компетентнісного підходу в освіті.

Операційна функція. Діяльнісно-технологічна функція. Виховна функція. Діагностична функція.

2. Освіта протягом життя.

Можливості та необхідні компетентності здійснення навчання людини на всіх рівнях освіти протягом життя.

3. Ключові компетентності здобувача вищої освіти.

Уміння навчатись, загальнокультурна, знання іноземних мов, ІКТ-навички та використання технологій, соціальні навички, підприємницькі навички, базові компетентності, фундаментальні навички

Тема 3.2. Структурні елементи фахової підготовки ОПП «Бізнес-економіка».

1. Загальні компетентності.

Світоглядні уявлення сучасної людини. Ерудованість. Креативний підхід в умовах невизначеності. Громадянська позиція. Культурна комунікація. Правова обізнаність. Цифрові компетентності.

2. Фахові компетентності.

Необхідні в підготовці економіста компетентності та знання. Специфіка підприємницької та управлінської діяльності фахівця-економіста в сучасному бізнес-середовищі.

3. Програмні результати навчання.

Програмні результати навчання окремих дисциплін. Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності. Програмні результати навчання, визначені вищим навчальним закладом.

Тема 3.3. Професійні компетентності економіста бізнес-аналітика.

1. Економічні знання майбутніх фахівців.

Знання економічних категорій та законів. Галузі використання економічних знань. Навички економічного аналізу.

2. Управлінські знання майбутніх фахівців.

Менеджмент. Маркетинг. Організаторські здібності. Підприємницька ініціатива.

3. Розвиток креативних здібностей.

Креативність як необхідна характеристика ефективності трудової діяльності. Логіка та ситуаційний підхід. Інноваційні рішення в економіці.

Тема 3.4. Мовні компетентності майбутнього фахівця-економіста.

1. Мовна та мовленнєва компетентності.

Сутність і основні напрями розвитку мовних компетентностей. Сутність і основні напрями розвитку мовленнєвих компетентностей.

2. Комуникативна компетенція.

Навички між особистою комунікацією. Комунікація з громадянами інших держав.

Тема 3.5. Працевлаштування майбутніх фахівців.

1. Можливості працевлаштування у державному секторі.

Національний класифікатор професій України. Діяльність органів центральної та місцевої влади. Структурні підрозділі міжнародного співробітництва.

2. Можливості працевлаштування у приватному секторі.

Економіст як фахівець у сфері бізнесу. Особливості міжнародного бізнесу. Економічні підрозділи на підприємствах. Міжнародні корпорації.

3. Перспективи відкриття власної справи.

Організаторські знання та навички. Досвід економічної діяльності. Особливості ведення міжнародного бізнесу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		го	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Назва												
Разом за розділом 1	29	6	6			17						
Разом за розділом 2	29	4	6			19						
Разом за розділом 3	32	6	4			22						
В цілому за курсом	90	16	16			58						

4. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
Розділ I.	6
Тема 1.1. Предмет і завдання дисципліни «Вступ до фаху» (Бізнес-економіка)	1
Тема 1.2. Економіка як господарська система: структура, суб'єкти і фактори розвитку.	1
Тема 1.3. Ринкова економіка та її фінансові механізми.	2
Тема 1.4. Економіка та підприємницька діяльність.	1
Тема 1.5. Економіка та держава.	1
Розділ 2.	6
Тема 2.2. Структура та завдання вищої освіти.	1
Тема 2.3. Європейська система освіти.	2
Тема 2.4. Система освіти країн світу.	2
Тема 2.5. Особливості освітньої системи в Україні.	1
Розділ 3.	4
Тема 3.1. Компетентнісний підхід в освіті.	1
Тема 3.3. Професійні компетентності економіста бізнес-аналітика.	1
Тема 3.4. Мовні компетентності майбутнього фахівця-економіста.	1
Тема 3.5. Працевлаштування майбутніх фахівців.	1
Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Предмет і завдання дисципліни «Вступ до фаху» (Бізнес-економіка)	2
2	Економіка як господарська система: структура, суб'єкти і фактори розвитку.	4
3	Ринкова економіка та її фінансові механізми.	6
4.	Економіка та підприємницька діяльність.	4
5.	Економіка та держава.	4
6.	Роль і завдання сучасної освіти.	4
7.	Структура та завдання вищої освіти.	4
8.	Європейська система освіти.	6
9.	Система освіти країн світу.	6
10.	Особливості освітньої системи в Україні.	4
11.	Компетентнісний підхід в освіті.	4
12.	Структурні елементи фахової підготовки ОПП «Бізнес-економіка».	2
13.	Професійні компетентності економіста бізнес-аналітика.	4
14.	Мовні компетентності майбутнього фахівця-економіста.	2
15.	Працевлаштування майбутніх фахівців.	2
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання Немає

7. Методи навчання

При викладанні курсу «Вступ до фаху» використовуються загальнонаукові методи пізнання: аналіз, синтез, узагальнення. Метод наукової абстракції, математичні та статистичні методи тощо. Особливу роль відведено компаративному аналізу та економіко-математичному моделюванню. Важливу роль в характеристиці сучасного бізнес-середовища відграють статистичні дослідження та інституційний аналіз.

При викладанні курсу «Вступ до фаху» використовуються наступні методи навчання: поблемно-орієнтоване навчання, студентсько-централоване навчання, самонавчання, навчання через вирішення практичних завдань та виконання індивідуальних дослідних робіт. Викладання та навчання включає: лекційні і практичні заняття, самостійне навчання, індивідуальні консультації. Контроль рівня засвоєння знань проводиться методами усного та письмового опитування, тестових завдань, розрахунково-графічних робот, диференційованого заліку.

8. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Контроль рівня знань є невід'ємною складовою навчального процесу. Оцінювання знань студентів з дисципліни «Вступ до фаху» враховує всі види занять, передбачених навчальним планом. Перевірка знань та навичок студентів проводиться за допомогою поточного, проміжного й підсумкового контролю.

Під час вивчення дисципліни «Вступ до фаху» застосовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточний контроль здійснюється на практичних заняттях під час рішення задач, розв'язання практичних завдань, ситуацій та кейсів, під час усних відповідей студентів, обговорення доповідей;
- проміжний контроль здійснюється через усне та письмове опитування, контрольні роботи, есе, проведення кологіквіумів.
- підсумковий контроль проводиться за допомогою проведення заліку (письмо в аудиторії або у віртуальному освітньому середовищі на платформі Moodle).

Результати складання заліку оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибалльній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо студент виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо студент твердо знає програмний матеріал, має навики аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо студент засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (заліку), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Разом		
T1 – T5	T6 – T10	T11 – T15			
20	20	20	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Основна література

1. Економічна теорія : навч. посібник / В. П. Решетило, Г. В. Стадник, Н. В. Можайкіна та ін. ; за заг. ред. В. П. Решетило; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова . Харків : ХНУМГ, 2014. 290 с.
2. Економічна теорія: навчальний посібник / [авт. кол.: Л. М. Касьяненко; В. В. Назаров; Л. А. Савченко та ін.]. Київ: Центр учебової літератури, 2015. 224 с.
3. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с.
4. Економічна теорія: підручник / М. Соколов, М. Горлач, В. Гущенко, М. Кримов, М. Жиленкова. Київ: "Центр навчальної літератури", 2017. 532 с.
5. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко. 9-те вид., доповн. Київ: Знання, 2014. 710 с.
6. Базилевич В. Д. Економічна наука та освіта в епоху системних трансформацій: нові виклики та запити до фундаментальної теорії. Економіка України. 2016. № 8. С.78-90.
7. Сірко А.В. Економічна теорія: політекономія: навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: ЦУЛ, 2019. 448 с.
8. Тадья Ф., Баккаларіо П., Паравані-Меллінгофф С. Для чого нам гроші? Книжка, яка пояснює все про економіку. Київ: «Ранок». 2022. 270 с.
9. Тищенко І. Економіка для керівника. Київ, 2021. 178 с.

Допоміжна література

1. Гриценко А. А. Економіка України на шляху до інклузивного розвитку. Економіка і прогнозування. 2016. № 2. С. 9-23.

2. Солонінко К. С. Макроекономіка : навчальний посібник. Київ : Центр учебової літератури, 2016. 200 с.
3. Єщенко П. С. Украинская «великая депрессия» и как из нее выйти? Київ: ВД «Дакор», 2017. 248 с.
4. Кулішов В.В. Мікроекономіка: теорія і практикум: навч. посібник. Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2017. 332 с. Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія. Економічна нобелевологія. Навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005. 180 с.
5. Лисенко С.М., Ляшок Я.О. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 268 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>
2. Міжнародна Організація Праці (МОП). www.ilo.org.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuvgov.ua>
5. Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://hdr.undp.org>.
6. Офіційний портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. URL: <http://www.amku.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Нобелівської премії. URL: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/.
10. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmsc.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ua>.
15. Eurostat. European statistics. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
16. World Development Reports. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication>